

El Congrés de Periodisme Digital d'Osca, una trobada de referència per analitzar les noves formes de fer periodisme

Fernando Sabés Turmo

Departament de Periodisme i de Ciències de la Comunicació
Universitat Autònoma de Barcelona

El Congrés de Periodisme Digital d'Osca està plenament consolidat com una cita anual de referència per debatre sobre les noves modalitats de fer periodisme que van sorgint com a conseqüència de l'aplicació d'innovacions tecnològiques a la professió.

A la cinquena edició, que es va dur a terme del 15 al 16 de gener, l'organització, que assumeixen l'Associació de la Premsa d'Aragó i l'Ajuntament d'Osca, va tornar a superar-se. D'una banda, i pel que fa al contingut, per la gran qualitat de les ponències plantejades i, de l'altra, pel nombre de congressistes assistents, més de tres-cents.

El V Congreso Nacional de Periodismo Digital d'Osca, com hem dit, és un punt de mira obligat a escala estatal per als professionals i, cada vegada més, també per al món acadèmic. És en aquest segon àmbit, probablement, on encara cal avançar, tot i que cal dir que l'organització sempre li ha concedit un paper rellevant. És tradicional la incorporació de comunicacions, però en l'edició d'aquest any sembla que s'ha consolidat aquesta modalitat de participació. Diversos investigadors van presentar treballs de recerca de bona part de les facultats de Comunicació espanyoles, i l'organització s'ha proposat com a objectiu continuar potenciant aquesta via de transmissió del coneixement.

De tota manera, el Congrés no està pensat en exclusiva per a investigadors, a l'inrevés del que passa amb altres trobades d'aquestes característiques. No obstant això, l'aportació teòrica és considerada i valorada com a molt important per part dels organitzadors, com també per la pràctica totalitat dels assistents.

La combinació de les intervencions de reconeguts professionals de la comunicació amb reflexions procedents de la universitat serveixen per oferir dues visions complementàries i que gairebé sempre coincideixen, encara que també és cert que ha sorgit alguna discrepància, que no ha fet sinó enriquir el debat, que és, en definitiva, l'objectiu d'aquestes trobades. En aquesta cinquena edició, cinc professors, Xosé López (Universitat de Santiago de Compostel·la), Antonio Peñuela (Universitat San Pablo CEU), Joan Frances Cánovas (Universitat Pompeu Fabra), Francisco López (Universitat Autònoma de Madrid)

i María Teresa Sandoval (Universitat Carlos III), van analitzar fins a quin punt el desenvolupament de les noves tecnologies ha provocat un canvi en els plans d'estudi de les facultats de comunicació. Tots cinc van coincidir a assenyalar la necessitat d'adaptar les assignatures a la nova realitat multimèdia.

Aquesta incorporació del món universitari a un congrés com el d'Osca no és nova. En la tercera edició ja es va abordar l'estat del periodisme digital a la universitat espanyola en una taula rodona en la qual van ser presents alguns degans de les facultats de comunicació.

Un programa complet

El Congrés de Periodisme Digital d'Osca es desenvolupa en dues jornades de treball i, en el cas de la cinquena edició, es va fer el 15 i el 16 de gener.

El director d'*El País*, Jesús Ceberio, va ser l'encarregat d'inaugurar les sessions. En la seva intervenció, va assenyalar que és necessari que les edicions en línia dels diaris estiguin sanejades econòmicament, i amb aquest argument va justificar el model de pagament d'*El País*, malgrat que va reconèixer que, si els resultats no són els esperats, el servei podria tornar a ser gratuït en el futur.

A continuació, va començar el debat en una taula rodona titulada «La tecnologia en la feina dels corresponents i enviats especials». Van participar-hi Joaquim Ibarz, de *La Vanguardia*; David Beriain, de *La Voz de Galicia*; Gustavo Sierra, de *Clarín*, i Enrique Serbeto, de l'*ABC*. Tots quatre van fer notar que la incorporació de noves tecnologies no canvia l'objectiu de la professió, tot i que sí que van assenyalar la necessitat que els professionals facin un reciclatge continuat.

A la tarda, es va pronunciar la ponència titulada «Entre el rigor i la deixalla: el repte de la qualitat». Arcadi Espada, professor i redactor d'*El País*; Pepa Bueno, sotsdirectora i presentadora del programa *Gente de Televisió Espanyola*; Eduardo Pedreño, director de *Diariored.com*, i Matías Antolín, defensor de l'oient de la cadena COPE, van posar de manifest que cal que el rigor sigui la nota definitiva del periodisme. Pel que fa a la qualitat, es va aprofundir en la problemàtica que sorgeix en l'actualitat a causa de la necessitat de crear les notícies i altres continguts en un període de temps cada vegada més breu, amb personal no sempre ben preparat i amb la precarietat laboral que hi ha en l'àmbit del periodisme.

Posteriorment, Rosental Calmon Alves, professor de periodisme de la Universitat de Texas, va impartir una conferència en la qual va assegurar que els mitjans en línia no haurien de considerar les subscripcions com la seva font d'ingressos, encara que va reconèixer que aquestes aportacions serveixen per millorar considerablement el producte ofert.

En la darrera taula rodona de la primera jornada, es va treballar la situació del periodisme digital a les universitats espanyoles amb els cinc professors esmentats.

El segon dia del Congrés es va iniciar amb una ponència en la qual es va reflexionar sobre la relació entre el periodisme i el telèfon mòbil com a suport.

Hi van intervenir Esther Tapia, gerent de continguts de Telefónica Móviles España; Gumersindo Lafuente, director d'*El Mundo.es*; Francisco Sierra, director multimèdia d'Antena 3, i Juan Manuel Terrado, representant de Motorola. Tots quatre van destacar que el telèfon mòbil s'ha convertit en una font d'informació important per a l'usuari que ja estan explotant diversos proveïdors de notícies, i van insistir que els mòbils són dispositius que permeten un consum d'informació individualitzat, a diferència d'altres mitjans.

El periodista Fernando Jáuregui, creador de *Critico.com* i *Diariocritico.com*, va relatar als congressistes la seva experiència en la direcció de *Micanoa.com* i tots els problemes que hi va patir, per justificar la seva sol·licitud que és necessari canviar els aspectes legals que regulen les relacions entre els mitjans de comunicació i la societat.

El tema següent que es va analitzar va ser el del futbol a la xarxa. Tots els ponents (Josep Capdevila, redactor cap de la versió per a Internet del diari *Sport*; Juan José Anault, redactor de *Marca.es*; Joaquín Serrano, director de *Sportec.com*; Sara Gutiérrez, especialista en continguts multimèdia, i Miguel Angel Hernández, director de Noves Tecnologies del Reial Madrid) van coincidir que la rapidesa d'Internet ha generat un canvi important en el tractament de la informació esportiva, i els periodistes de tots dos diaris van destacar la possibilitat de globalitzar aquesta informació. Aquest mateix plantejament el va esgrimir el representant del Reial Madrid, que va incidir en la necessitat que ha tingut el club de fer una versió del seu web en japonès per la quantitat d'aficionats que té l'entitat al Japó. D'altra banda, també es van poder veure les possibilitats que ofereixen les noves tecnologies per donar informació de les lesions esportives. Sara Gutiérrez hi va aportar diversos exemples molt clars en relació amb aquest aspecte.

La darrera ponència de la jornada es va dedicar als *weblogs* i a esbrinar si és possible el periodisme a la xarxa sense periodistes. L'aparició de mitjans de comunicació personals a Internet va portar a la discussió de si cal ser periodista per informar. El debat el van protagonitzar José Cervera, *blogger* i periodista *free-lance*; Patricia Fernández de Lis, redactora d'*El País Negocios*; Juan Carlos Escudier, director adjunt d'*Elconfidencial.com*, i Víctor Ruiz, creador de *Blogalia.com* i *Barrapunto*.

Andrés Cavalier, sotsdirector d'*El Nuevo Herald* de Miami, va pronunciar una conferència en la qual va explicar que l'increment del periodisme en espanyol als Estats Units permet la creació de nous productes i, sobretot, davant l'esperat augment de l'audiència en els propers anys.

El V Congreso Nacional de Periodismo Digital d'Osca es va clausurar amb l'objectiu de continuar creixent en les edicions vinents.